

Sygnatura akt VI Ka 450/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **31 maja 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Agata Gawron-Sambura

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Anny Arabskiej

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Zabrzu

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 r.

sprawy **G. P. syna M. i G.,**

ur. (...) w T.

oskarżonego z art. 244 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 26 listopada 2015 r. sygnatura akt VII K 657/15

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Zabrzu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 450/16

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 26 listopada 2015r., sygn. akt VI Ka 450/16 apelację na korzyść oskarżonego G. P. wywiódł jego obrońca z urzędu, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

1. obrazę przepisów postępowania, to jest art. 6 k.p.k. poprzez pozbawienie oskarżonego prawa do korzystania z pomocy obrońcy poprzez przeprowadzenie rozprawy bez udziału ustanowionego w sprawie obrońcy, pomimo niezawiadomienia wyznaczonego z urzędu obrońcy o terminie rozprawy;
2. obrazę przepisów postępowania, to jest art. 117§ 1 k.p.k., przez niezawiadomienie wyznaczonego z urzędu obrońcy o terminie rozprawy;
3. obrazę przepisów postępowania, to jest art. 450 § 1 k.p.k. przez niezawiadomienie wyznaczonego z urzędu obrońcy o terminie rozprawy.

Mając na względzie powyższe zarzuty apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna, gdyż należy zgodzić się z jej autorem, że w sytuacji procesowej jaka zaistniała w niniejszej sprawie doszło do rażącej obrazę przepisów art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. Zważywszy na charakter i konsekwencje stwierdzonych uchybień, nie sposób obecnie zanegować możliwości jego istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku. Tym bardziej w sytuacji, w której oskarżony w piśmie procesowym nadesłanym do Sądu już po wydaniu zaskarżonego orzeczenia domagał się orzeczenia względem niego innej kary aniżeli wcześniej uzgodniona z prokuratorem, a brak powiadomienia jego obrońcy o terminie posiedzenia, podczas którego rozpatrywany był wniosek w trybie art. 335 § 1 k.p.k. pozbawił go możliwości uczestniczenia w nim i ustosunkowania się do zawartego między stronami porozumienia, i tym samym stanowił rażące naruszenie przysługującego oskarżonemu prawa do obrony.

W związku z zaistnieniem na etapie postępowania przygotowawczego wątpliwości co do poczytalności G. P., prokurator postanowieniem z dnia 17 sierpnia 2015 r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów. Tego samego dnia prokurator wystąpił do Prezesa Sądu Rejonowego w Zabrze o wyznaczenie podejrzanemu obrońcy z urzędu w trybie art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. O uwzględnieniu wniosku i wyznaczeniu obrońcy z urzędu w osobie adw. M. S., prokurator został powiadomiony pismem z dnia 28 sierpnia 2015 r. Z wydanej w dniu 7 września 2015 r. opinii sądowo - psychiatrycznej wynika, że G. P. nie jest chory psychicznie ani upośledzony umysłowo, a w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu miał zachowaną zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem. Kierując do Sądu wnioski o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego w trybie art. 335 § 1 k.p.k., prokurator nie zawiadomił obrońcy oskarżonego o tym fakcie. Zarządzenie o wyznaczeniu posiedzenia w przedmiocie wydania wyroku na skutek wniosku złożonego w trybie art. 335 k.p.k. na dzień 26 listopada 2015 nie zawiera również zapisu o konieczności zawiadomienia o tym terminie obrońcy wyznaczonego z urzędu. Sąd Rejonowy procedując w przedmiocie wzmiankowanego wniosku, nie zawiadamiając w ogóle tegoż obrońcy o planowanej czynności procesowej, rozpoznał sprawę bez jego udziału i wydał wobec oskarżonego G. P. w dniu 26 listopada 2015 r. wyrok.

Wskazać należy, że w niniejszej sprawie, z uwagi na treść opinii sądowo-psychiatrycznej, udział obrońcy wyznaczonego z urzędu w postępowaniu nie był wprawdzie obowiązkowy, jednakże ani Prezes Sądu, ani też Sąd na posiedzeniu nie cofnął w trybie art. 79 § 4 k.p.k. wyznaczenia tego obrońcy. Nie ulega więc wątpliwości, że obrońca był osobą uprawnioną do brania udziału w czynnościach procesowych, a zaniechanie powiadomienia go o planowanej czynności procesowej, stanowi obrazę art. 117 § 1 k.p.k. Pomimo tego uchybienia Sąd Rejonowy przeprowadził posiedzenie w wyznaczonym terminie podczas nieobecności obrońcy i wydał wyrok, co stanowi kolejne uchybienie polegające na naruszeniu art. 117 § 2 k.p.k.

Przeprowadzenie bowiem rozprawy w takiej sytuacji jest niedopuszczalne, na co wielokrotnie wskazywał w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy (por. wyroki SN: z 29 marca 1979 r., V KRN 49/79, OSNKW 1979, z. 6, poz. 74; z 24 czerwca 2005 r., III KK 102/05, LEX nr 152483; z 15 lutego 2007 r., V KK 27/07, LEX nr 467560). Nie ulega więc wątpliwości, że zgodnie z treścią art. 450 § 3 k.p.k. tylko niestawiennictwo należycie zawiadomionych o terminie rozprawy stron, obrońców lub pełnomocników nie tamuje rozpoznania sprawy i skutkuje możliwością (chyba, że ich udział jest obowiązkowy) przeprowadzenia czynności procesowej. Pod nieobecność obrońcy oskarżonego można więc tej czynności - co do zasady - dokonać tylko wówczas, gdy będzie on prawidłowo, a więc w sposób zgodny z treścią przepisów zawartych w rozdziale 15 Kodeksu postępowania karnego, zawiadomiony o czasie i miejscu jej przeprowadzenia. Niepowiadomienie zaś o niej implikuje zawsze koniecznością zaniechania jej przeprowadzenia, o czym wprost stanowi przepis art. 117 § 2 k.p.k.

Tymczasem stwierdzone w sprawie fakty pozwalają wnioskować o tym, że Sąd Rejonowy, nie dochował, ustanowionego w przepisie art. 117 § 1 k.p.k., obowiązku prawidłowego zawiadomienia obrońcy oskarżonego o posiedzeniu, wyznaczonym na dzień 26 listopada 2015 r.

Analiza wyżej przytoczonych okoliczności wskazuje także jednoznacznie, że w niniejszej sprawie doszło również do rażącego naruszenia prawa oskarżonego do obrony wynikającego z art. 6 k.p.k. Przepis art. 117 k.p.k. nakazujący danemu organowi zawiadamianie osoby uprawnionej, w tym wypadku obrońcy, o czasie i miejscu przeprowadzanej

czynności procesowej oraz nieprzeprowadzanie takiej czynności w określonych w tym przepisie okolicznościach służy bowiem temu, aby obrona była realizowana w warunkach umożliwiających obrońcy należyte wykonywanie przez niego zadań, bowiem jedynie wówczas taka obrona jest realna i rzeczywista, a nie pozorna.

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy rozpoznając wniosek złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. pod nieobecność obrońcy oskarżonego, który nie został zawiadomiony o terminie posiedzenia, rażąco naruszył przepisy art. 117 § 1 i 2 k.p.k., co w konsekwencji doprowadziło do ograniczenia prawa oskarżonego do obrony przez uniemożliwienie mu korzystania z pomocy obrońcy, co stanowi rażące naruszenie art. 6 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że uchybienie temu przepisowi, gwarantującemu oskarżonemu prowadzenie obrony aż do chwili wydania wyroku należy do wspomnianej kategorii naruszeń prawa, i to mogących mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Pomimo uzgodnienia z prokuratorem wniosku o skazanie, oskarżony i jego obrońca uprawnieni są przecież do aktualnego zajęcia stanowiska w sprawie, w tym mogą odnieść się do poszczególnych rozstrzygnięć oczekiwanego wyroku, mają prawo także uznać, że dotychczasowe lub zaktualizowane uzgodnienia są dla oskarżonego niekorzystne i zgodę na skazanie bez przeprowadzenia rozprawy odwołać. Tymczasem niezawiadomienie obrońcy o terminie wzmiankowanego posiedzenia pozbawiło go możliwości wypowiedzenia się w omawianych powyżej kwestiach, w tym przedstawienia stanowiska oskarżonego co do braku zgody na orzeczenie wobec niego uzgodnionej uprzednio kary. Konieczne więc było uchylenie zaskarżonego apelacją obrońcy wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu ponownego rozpoznania.

Jeżeli sąd uzna, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku w dotychczasowym kształcie, zważywszy na stanowisko zasygnalizowanego przez oskarżonego w piśmie procesowym jak na k. 19, zwróci sprawę prokuratorowi. W razie nieuwzględnienia wniosku wskazanego w art. 335 § 2 sprawa podlega bowiem rozpoznaniu na zasadach ogólnych, a prokurator, w terminie 7 dni od dnia posiedzenia, zobligowany jest do dokonania czynności określonych w art. 333 § 1 i 2.